

[Udenrigsministeren]

er en væsentlig overordnet forudsætning for vores befattelse med spørgsmålet om menneskerettigheder, at det ikke er noget, der benyttes som et politisk instrument til at fremhæve sig selv, eller som man kan sige på en anden måde, at man ikke skal anlægge én målestok for sig selv og sine allierede og en anden målestok for andre, altså ingen dobbeltstandard.

Det er jeg ganske enig i, og jeg lagde derfor også stor vægt på for nylig, da jeg med få dages mellemrum var på officielt besøg først i Tjekkoslavakiet og siden i Tyrkiet, da at anlægge den samme målestok og den samme synsvinkel, uanset at det selvfølgelig bør siges, at forholdene i de to lande ikke med rimelighed kan sammenlignes for direkte.

Jeg er også glad for at høre hr. Gert Petersen fremhæve vedrørende forholdene specielt i Tyrkiet, som flere andre også var inde på, at der jo er sket meget betydelige fremskridt. Der er også skabt mulighed for yderligere fremskridt ved, at man har ratificeret den konvention mod tortur, som vi skal behandle her i Folketinget senere i dag. Jeg gjorde det klart under mine samtaler med den tyrkiske regering, at netop det, at der er sket fremskridt, gør det rimeligt at kræve yderligere fremskridt, for der er fortsat plads for meget store fremskridt i menneskerettighedssituationen, og det bør ses i meget nær sammenhæng med de aspirationer, man har til en nærmere tilknytning til Det Europæiske Fællesskab.

Hr. Duetoft var inde på denne sammenhæng, da han sagde, at når EF og Comeconlandene laver aftaler, burde man da kræve noget som betaling. Der vil jeg sige til hr. Duetoft, at f.eks. den handelsaftale, der er indgået imellem EF og Tjekkoslavakiet, egentlig er et meget godt eksempel på, at sådan kan man også gøre, for der er tale om en rammeaftale, hvor rammerne siden skal udfyldes. Det siger sig selv, at Fællesskabets vilje til at udfylde rammerne i positiv retning vil afhænge meget af menneskerettighedsudviklingen netop i Tjekkoslavakiet. Man har netop med indgåelse af den form for rammeaftaler skabt et instrument, hvor man vil kunne kæde tingene sammen på en naturlig måde.

Jeg er også enig med hr. Duetoft, når han siger, at det gælder om at holde hovedet koldt. Det gælder om, at man, samtidig med at man glæder sig over fremskridtene, fastholder pres-

set for at få yderligere fremskridt og selvfølgelig ikke begynder at svække på sin egen sikkerhed under indtryk af, hvad der gives af løfter. Det vil gøre det vanskeligt at komme længere ad den vej, man er startet på.

Hr. Ole Espersen nævnte, hvad der også fremgår af dagsordensforslaget, tankerne om en parallel konference i København i forbindelse med den menneskerettighedskonference, der skal være her næste år, og i det hele taget arbejdet med de frivillige organisationer. Jeg synes, det er en glimrende idé.

Samtidig bør det siges, at det er meget vigtigt, at den slags initiativer er uafhængige af regeringerne. Det er overordentlig vigtigt, og det siger jeg specielt for at opfordre til tilbageholdenhed med hensyn til offentlig finansiering af sådanne aktiviteter. Vi skulle meget nødig komme i en situation, hvor offentlige kasser lukkes op uden videre for den slags aktiviteter, og hvor det kan risikere at skabe formodninger om, at der dér er skabt en afhængighed, som den form for aktiviteter og initiativer absolut ikke kan være tjent med.

Ole Espersen (S):

Jeg var meget glad for udenrigsministerens sidste indlæg, hvor ministeren betoner, at menneskerettigheder ikke bør bruges i et politisk spil mellem Øst og Vest. Jeg føler mig overbevist om, at det har man til fulde forstået under de mange møder i Wien, for ellers var man ikke nået til det resultat, man er nået til.

Jeg tror, at de diplomater og de ministre, der har deltaget dér, har haft klar fornemmelse af, at hvis man fortsatte ad de baner, som jo har været kendetegnende gennem mange år, kun at kritisere Vest, når man kommer fra Øst, og Øst, når man kommer fra Vest, så var man ikke kommet nogen vegne.

Det er mit indtryk – og det håber jeg at andre, der har deltaget i debatten, vil jeg give mig ret i – at vi i den forbindelse måske kan lære noget af diplomaterne.

Jeg synes, der var et par indlæg, der bar præg af de gamle tankegange. Hr. Duetoft brugte langt, langt det meste af sin tid på alene at kritisere det, der foregår i de østlige lande; det, der sker af menneskerettighedskrænkelser i Tyrkiet, fik nærmest en undskyldende bemærkning med på vejen. Det var sådan de fjerneste politistationer, hvor man ikke rigtig kunne vænne sig til de nye tider.